Մանրամասի էֆքեար օրենք 300 իսպէն վերիլիզ, սէնէվի գրամէթի, Իսթանպոլ իչին 250, վէ այլթը այլեզը 125 զրշ. վէ թաշրայար իչին բօսթա փարաքը տարեի իչինտէ օլարագ, քիչիւք նիւսխէնին սէնէվի գէյմէթի 200, վէ այլթը այլեզը տարեի 100 զրշ. օլաճագ տէր։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 40ար փարաեա սաթըլաճագ տէր։

Յայտնութիւն պէհէր սաթիրը իչին տրիմի սէկիզաս 3, իքինճի սէկիզաս 2, վէ իւչինճի վէ սոնրայը սէկիզարաս 1 էր զրշ. պրնաճագ տէր։

Մէք քիթապ վէ սայիրէ, Պէյ-օղլունտա Տօղրու-եօլոս 467 նիւմէրօլու խանէտէ Լէվասնէթ Հէրաէտ թապաանէսինտէ Կարապետ Յ. Փանոսեան իսմինէ կէտնտիրիլէճէք տիր։

Անատոլուի Էֆքեարը

ՄԻՒՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԷՅՅԷ ՎԷ ՄԷԿԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԻՒԶԻՒՃԻՒ ՍԷՆԷ ՝ ՌՄԼՕ ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽԻՐ ՀԵ՝ 1868 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ ԱԼԱՖՐԱՆԳԱ ՀԱՅՏԱՄԵԱՆ 12 ՆԻՒՄԷՐՕ 764

ԻՍԹԱՆՊՕԼ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30.

ՀԱՎԱՏԻՄԱԹԸ ԽՍԲԻՃԻՆ ՊԷՔԼԷՆԻԼԷՆ ՄՈՒՀԱԲԷՊ

Պազարարը էֆքեարընճա, նէթիճէսի խայրը վէ չօգլարը գավլինճէ միսիպէթէնկիզ օլաճաղը իստասիա օլունան, վէ վուգուի իհթիմալտէն կէօրիւնէն մուհարէպատ, Էվրօրա տէվլէթլէրինէն նէ թարիզ թուրթաճաղլարը իւզէրինէ, քէնտի միւթալէամրզը պէեան իտէճէք ի-տիք։

Էկէրչի պու մուհարէպէ վուգու պուլաճաղ իսէ, մատամ քի իշ Ֆրանսա իլէ Բրուսիա տէվլէթլէրի պէյնինտէ տիր, չիւրհէսիզ պաշլըճա էքի խուսուս վար տրը մէրաղ իտէճէք. հանի, մուհարէպէ մէզքիւր էքի տէվլէթլէր պէյնինտէ մահտօ՛ստ մու գալաճաղ, եօղսա սայիր տէվլէթլէրտէն տախի իշին իշինէ կիրէնլէր պուլունուպ ճէնկ ումումի մի օլաճաղ։

Պատա պէօյլէ պիր աղրը մատամ քէշքի իտէրէք սահիհէն նէ օլաճաղընը պէեան իհթիմէք բէքտէ ինսան գուտրէթինէն տախիլինտէ օլան պիր շէյ տէյիլ տիր, Փագաթ էօյլէ խուսուսլար տա վար տրը քի, ինսանը, վուգուի իհթիմալի կէօրիւնէն վազատարընէ նէ հէյէթ քէսպ իտէպիլէճէյինի քէշքի իհթիմէքլիյէ ազ չօգ եագրն կէօթիւրիւրլէր։ Վէ կէչմիշ վազատարը, կէլէճէքլէրին իւզէրինէ տախի իհթիմալտէն օլտուղու գատար մէվհումու միւթալէատար իհթիմէքլիյէ դօլայլըգ վէրէպիլիրլէր։

Պիզ, պիզիմ կիւնիւմիզտէ տէօնէն մուհիմմ վազատարը, վէ Էվրօրանըն հալը հազըրը կէօզիւմիզին էօնիւնէ ալարագ, պիզէ զուհուրի եագրն կէօսթէրիրէ պիլիր վազատարը իւզէրինէ իհթիմալտէն կէօրիւնէնկէրի մէյատանա գոյմագ խոթէրիզ։

Իշթէ պուլէտտէ զէքր օլունան էքի մուհիմմ խուսուսլար իւզէրինէ սէօյլէնէճէյիմիզ։

Էկէրչի մուհարէպէ պօրուսու Բրուսիա թարաֆընտան էօթտիւրիւլմէյի պաշլար իսէ, մուհարէպէ ումումի օլաճագ տրը։

Էկէրչի Ֆրանսա թարաֆընտան էօթտիւրիւլիր իսէ, ճէնկ էքի տէվլէթլէրտէն պաշգալարընա սիրատէթ իհթիմէնճէք տիր։

Էվրօրանըն պու կիւնքի հալինտէ, Բրուսիա թարաֆընտան մուհարէպէյէ դալդրշըճաղը, կէրէյի կիպի իհթիմալին խարիճինտէ պուլունտուղունտան, թաքի եէնի պիր թէպէտտիւլաթ վուգու պուլարագ, Բրուսիատա վէ Բուսիատա եէնի միւթթէֆիզլը բէյատա օմմազ ետիսօտ Ֆրանսանըն պաշլընա պաշգա պիր դայէ զուհուրա կէլմէզ իսէ, ումումի պիր ճէնք էնտիէսինտէ պուլունմատա պիր սէպէպիմիզ կէօրիւնմէզ։

Էկէրչի Բրուսիա քէնտիլիյինտէն մուհարէպէյէ դալդրշը իսէ, չիւրհէսիզ Բուսիանըն մուտէվէլլինէ կիւվէնէրէք եօլա չրդոճագ տրը։

Ֆագաթ Բուսիա, անճագ Բրուսիատէվլէթինէ պիր ֆազլիէթ խպրագ իհթիմէք իչին գըլըճընը գընընտան չրդարաճագ տէյիլ տիր. Բրուսիա տատքիրի Բէն գրէրբընտա վարմատա պաշլատրը կիւն, Բուսիա տախի Թունա գրէրբընտա օլաճագ տրը, վէ Բուսիա Բրուսիատա նէ՝ Նիհէթլի եարտրմ իտէճէք իսէ, Բրուսիա տախի օլ Նիհէթլի Բուսիատա եարտրմ իտէճէք տիր։

Հալ պու քի, պաղալըմ Էվրօրանընն չիմռիքի հալ ու հէյէթի մէզքիւր տէվլէթլէրին իճրա իտէճէքլէրի էօյլէ պիր հարէքէթի միւատատ իտէպիլէ՞ր մի։

Պու խուսուստա պաշլըճա Ինկիլթէրա վէ Ավսթրիա տէվլէթլէրինէ թարիգի բոլիթիգեէլէրինէ, միւրաճատատ իհթիմէք լազըմ կէլիր. պունընարատան տի. չարրատա գալանլար իչիւն պաղդա տէֆա սէօյլէյէճէյիմիզ վար տրը։

Ինկիլթէրա տէվլէթինէ սօրուլար իսէ, պու տէվլէթ հազրընտա, Բուսիա թամամէօրթ եիւզ տիրհէմի պուլմուշտուր. մէազալլահ էկէրչի պունան իւզէրինէ պիր տիրհէմ չէյ տախի զամմ օլունատա, Էվրօրա մուվազէնէսի թէրազիսինէն Բուսիա թարաֆընտա օլան կէօզիւ իլէրույէ ազմանա պաշլատաճագ, պիր դայ տիրհէմ տահա իլավէ գըլընարդատա տահա զիեատէ աղրըլաշաճագ, Նիհայէթ եիւզ տիրհէմ տահա շէյ արթըրըլտա պիսապիթիւն աղրըլաշարագ, Բուսիա թէքմիլ ազրըլըրը իլէ Էվրօրանըն իւզէրինէ չեօքէճէք տիր. Վէ հազրդարթէն էկէրչի պիր կիւն պիր Օսմանլը գալմատը իւզէրինատ Բուսիա սանճաղը սոյլանատա, վէ Օսմանլը լիմանլարընտան պիրիսի Մոսկօֆուն հարպ սէֆինէլէրի մէրքէզի օլուր իսէ, նէ՞ օլուր օլ վազրթ Ղարպ տէվլէթլէրինէն վէ պու խուսուս Բուսիանընն պոյ տիւշմէնի օլան Ինկիլթէրանընն հալի. իմտի Բուսիա օրտուլարընն Թունանա տօղրու եիրիմէրի կէօրիւնմիւրտ, Ինկիլթէրա տէվլէթի ուզագտա տուրուպ սէկիրճի օլապիլէ՞ր մի...։

Կէլէլիմ Ավսթրիատա.

Պու տէվլէթին պու կիւնքի կիւն, էկէրչի քէնտի իսմինի պիսապիթինն տիւնեա իւզէրինտէն նապէտտա իմմէքլիեէ չալըշան պիր հէյէթ վար իսէ, օլ տախի Բուսիա իլէ Բրուսիա տէվլէթլէրինին իհթիֆազը տրը։

Օսմանլը տէվլէթի Բուսիա իչին նէ իսէ, Ավսթրիա տէվլէթի տախի այնքար տրը. վէ Բուսիա տէվլէթի, Օսմանլը տէվլէթի հազրընտա նէ բոլիթիգա թարիգի իհթիֆազ իհմիշ իսէ, Ավսթրիա տէվլէթի տախի այնի օլ թարիգին տախիլինտէ տիր։ Վէ Թիւրքիատա իստէպէթ իտէն խատարթի Ավսթրիատը տախի քէտէրսիզ պրրազմազ։

Յօնրատան թամամքէարլըք իլլէթինէ, միւպթէլա օմմուշ օլան Բրուսիա տէվլէթի իսէ, էկէր պու կիւն պիր Ֆուրսաթ պուլսա, պու կիւն Ֆրանսա—Ժօզէֆ հազրլէթլէրի, քէնտիսինի Հանովրա դրայրընն եռանընատա պուլար։

Պունատան աշէքեար անկոշրլէր քի, Բրուսիա իլէ Բուսիա տէվլէթլէրի պիլիթթիֆազ քէնտի թամամքեարլըղլարընը խօշնուտ իհմէք իւզրէ, պիրի. ճէնուպի—Ավսթրիատը եուէթմազլըղա, վէ տիկէր տախի Ավսթրիանընն թարաֆի միւթթէֆիզի պուլունան Տէվլէթի—ալիէ իւզէրինէ հիւճում իհմէքլիեէ գալդրշարընատա, Ավսթրիա տէվլէթինին իսթէքլիքէ եռսօտ մէճազարի օլատագ, սիրատէն հաքիմիյինի միւրաճատի իտէճէյինի չիւրհէ իտիկատի՞ր մի։

1848 վազատարը ինթիգամնա սուսամրշ օլան Մանճարլարընն օրտուսու իլէ Ավսթրիա իմբէրատօրլուղու օրտուսու, քեամիլէն եէնի սիլահլար իլէ սիլահլանմէշ օլատուգլարը հալատ, պիր մուհարէպէ վուգուինտէ 5—6 եիւզ պինի պաշլիգ իտիկատիլէճէք տիր քի, պու գուվվէթ իճազ իհթիյի հալատ Շարգին հէր գանգի թարաֆընտա օլուր իսէ օլսուն, տիւշմէնի գարշըլաեապիլէճէք տիր։ Էէր իշարէթատ Ուլահ—Պուդատան վէ Պէսարաբիա սինօրունու թուհթապիլիրլէր. իմտի պիր թարաֆատան պէօյլէ պիր միւնթազամ օրտու, վէ տիկէր թարաֆատան ատհէրէթլու պիր Ինկիլիզ տօնանմասը, վէ Թունանընն պէրի գրէրբընտա վէ Ա. նատօլուսու ագալլի 2 եիւզ պինտէն իպարէթ պիր Օսմանլը օրտուսու պուլունատուղու հալատ, եանի սաղատա, սօլատա, վէ անընատա պէօյլէ իչ միւնթազամ գուվվէթի պուլունատուղու թազատիրատ, Բուսիա տէվլէթի պիր հիւճումուգալըրշմազատան էվվէլ, Էլչիլիթատ օղդա գալէմի էլինէ ալարագ, էքի քիրրէ իքին նէ՝ էտէր տէյի պիրագ տիւշինէճէք տիր։

Բուսիա պու թարաֆատան պէօյլէ-լիքէ գարշըլանարագատան սօնրա, Բրուսիանընն եաղընրդ պաշընա օլարագ Ֆըրանսա իլէ ուզրաշմագըրդա բազի օլաճաղընա իհթիմատ իհթիմէտէն էվվէլ պիրագ տիւշինմէմիզ իճապ իտէր։

Իմտի պու խուսուսլարը հիսապա դօյատուգատա, պու էքի թամամքեար տէվլէթլէրին, պէօյլէ պիր մուխամիրալը հալատէ, պարուէթ վէ տէմիր ամազուիթարընա, կիրմէքլիեէ դօլայլըգլա ճէսարէթի իտէմէեճէքլէրինէ իհթիմատ իհթիմէքլիյէ։

Ֆագաթ իլէրուտէ պաշգա հալլէր մէյատանա չրդարագ վէ մէմուլին զայրի թէպէտտիւլաթլար վուգուա կէլէրէք, Էվրօրանընն հալ ու հէյէթի պաշգա պիր դալբայա կիրիր իմիշ, օնան իչինտէ չիմտիլէք պիր շէյ տէնէմէզ։

Խիլասայի քէլամ,

Մատամ քի հալը հազըրատա, Բուսիա վէ Բրուսիա տէվլէթլէրի թարաֆընտան պէլ իհթիֆազ պիր հարէքէթ զուհուրա կէլէճէյի, պէղի իչին իհթիմալին խարիճինտէ կէօրիւնմէքտէ տիր, վէ պէքլէնիլէն մուհարէպէնին ումումի օլապիլէճէյի իհթիմալի տախի քէնտի էհէմմիյէթինի, պունանընա կէրէյի կիպի զայլ իհմիշ ստերլըր։

Զիւնքի նատրլ-քի եօղարատա թարիֆ իհթիք, մատամ քի Բուսիա տէվլէթի Էվրօրանընն պու հալինտէ հարէքէթի իճրատիյէսէ կիրիշմէքլիք հազրընտա իհթիրազլը տատրանտաճագ, վէ պու տէվլէթ իչին իչինտէ կիրիշմէքտիքճէ մուհարէպէ ֆէլէթինին էթրաֆա սիրատէթ իտէպիլէճէյի իհթիմալէն կէօրիւնմէզ, օնան իչին Լօյլ իհթիգատ իտէրիզ քի, պու պէօյլէ օլատուգնա մուհարէպէ ումումի օմմաերդ, Ֆրանսա իլէ Բրուսիա պէյնինտէ մահատ գալաճագ տրը, — էկէր Բրուսիա տէվլէթի թարաֆընտան պիր մուհարէպէյէ սէպէպ իյէթ վէրիլճէյիտէ դօլայլըգլա հիսապա գօնուլուր իսէ —։

Պու կիւնքի եաղտրդրմրզ անճագ մուհարէպէ պօրուսու Բրուսիա թարաֆընտան էօթտիւրիւլիւր իսէնին իւզէրինտէ իտի. Ֆագաթ եանկրընն ալէատամէթի Ֆրանսատան զուհուր իտէր իսէ, նատրլ օլուպտա մուհարէպէ էքի տէվլէթլէրին հուսուսունատան տիչարրեա չրգմատաճագը իւզէրինէ տախի, պիր գաչ կիւնտէն սէօյլէշիրիզ։

Պահսրմրզը պիթիրմէզտէն էվվէլ պիր շէյ տահա սէօյլէյէլիմ։

Բրուսիա վէ Բուսիա տէվլէթլէրի սրրթ սրրթա վէրիրլէրսէ բէք չօղ շէյ եարատպիլիրլէր տէնատ։

Հալ պու քի պիր տէվլէթ եալնատ տէվլէթլէր, քէնտի նէհէթ ու մագսատլարինի օլ վազրթ իճրա իտէպիլիրլէր ատրլրը, նէ՝ վազրթ քի իճրայէ մուգթէտիր իսէլէր, գուտրէթի օլան, նէհէթինի իճրա իտէր, նէ զէման իճրա իհթիմէզ իսէ, ամմա պէքլէր, ամմա շիմտի եարմազ իսթէմէեօր կիպի մանէալար վէրիլիր իսէ, օնա ԵԱՐԱՄԱՏՈՒ տէնիր։

Վիէննանընն Բրէս նամ գազէթասընընն պիրտիր սիկինէ կէօրէ, Լօրտ Սթէնլի, Մատրիատէ պուլունան էլչիլէրին հալի իլէ իպգասընը Փարիսատէ Ֆրանսա հիւքիմէթինէ թէբլիղ իհթիմիշ, վէ տէվլէթի միւշարիէյէնա թարաֆընտան մէզքիւր թէբլիղ գապուլ օլունարագ, հէմէֆքեար պուլունատուղու իհթիմալ օլունմուշ օլատուգունատան, էլչիլէր տէյիմէյիպ այնի հալատէ մէմուրիյէթլէրինատ տէվամ իտէճէքլէր տիր։ Գրաֆչա Խզապէլլատա պու խուսուս ատէթա տիրլօմանթճա պիր հազարէթ ատերը. պիրեր, չիւնքի քէնտի նէզտինէ էլչի կէլմիշ օլան զաթլար, շիմտի քէնտի տիւշմէնլերի նէզտինատ գարմրշ օլատուգատան պաշգա, տէվլէթլէրին պու հարէքէթի, իսթիսլալան մուֆագգաթ իտարէսինին նիմ բէտմի օլարագ թանըմըշլար կիպի պիր մուամէլէ ատերլատա սէղա տրը։

— Ավսթրիա տէվլէթի ումումու խարիճինէ նէզարէթի սէրքեատիպի ատնիսի Մ. Մէյդէնպիւկ, կէլէճէք սէնէ Բօմատա թէճէմմիւ իտէճէք օլան ումումի բուհանի մէճլիսինէ Ավսթրիա տէվլէթի թարաֆընտան վէքիլ թայինին օլունմաճագ տրը տէնիր։

— Բարա հազրեթլէրի թարաֆընտան պունատան ագէմ, Գաթօլիք քիլիսէսինէն այրըլան եաղսա ու Ֆագ պիր էֆքեար միւպանէնէթի պու լունան Շարգ

քիլիսէէրի փիսկոպոսարանա խիթապէն, Բօմոնտա թէ ձէմիու իսէ ձէք ումուի բու հանի մէ ձիլիսինէ կէրմէք իւզրէ պիր տավէթնամէ նէյր ու իյան օլունմուշ իսի։

Պու տէֆա միւշարկիւհ թարաֆընան այրըձա պիր գրիթա տավէթնամէ տահա նէյր օլունմուշ տուր։ Մէզքիւր էվլադ Բարա հազրէթլէրինին պիր մէքթուպու օլուպ, վէ պու տէֆա իսէ տէյիլ Եալընըզ Շարպ քիլիսէլէրինէ, իլա քեաֆֆէյի հեյամա վէ հեբեդիւլուբ խիթապէն, մէձլիսի մէղբիւր բուն թէձէմմիւ թիթմէսի միւնասէպէթի իլէ, կէլիպ Գաթօլիք քիլիսէսի իլէ ուզաշլաղ պիրլէշմէլէրինէ տայիր տավէթ օգունմուշ տուր։ Բարա հազրէթլէրի մէղքիւր մէքթուպունա, «Խրիսթիանան ճէմիյէթի «նին սէրամէթի, պու պիրլէշմէ խուսուս «սունա մէնութ տուր։ Եալընըզ պիր չօ «պան իտարէսի թահթընա օլարաք պիր «աղըրա թօղանըրմատըղնա, տիւնեա «սահիհ բահաթլըղ վէ տասլիչէ մալիք «օլամահաճաղ տըր» պույրուրմուշ տըր։

Տօղրուսու Բարա հազրէթլէրինին պու նէզաքէթ իլէ տավէթինտէն թէշէք քիւր իթմէլի տիր։ Լաքին սէօղ աննամաղ Շարպ քիլիսէլէրինին, պէօյլէ տավէթլէրի գուլաղլարը գաբալը օլուս գունատան, էսէֆ իտերիշ քի, պու տէֆա տախի պու վէտերանէ նասիհաթը (ինշալահ) տիյնէ. մէյձէք էր, վէ կիտիպ ԾԷԼԷՐԼԷ աղլընա տիւշմէք սեատէթ ու իգպալինէ նայիլ օլամահաճաղլար տըր։

Մէզհէպ պիրլիկի իլէ տիւնեանէն ասայիշ ու խթիրա հաթր գավիշմէք կիւնլէրի չօգա՞ն տախամ օլսա, վէ եէրինէ ինսանիեթին մուգատասա մէպոսի, ֆիրվադը պէօյլէ պիր սեատէթի հալէ տիւնեաեր նայիլ իսէպիլէճէք տիր։ Զիրա ինսանիեթի վէ մէտենիեթի սահէսինտէ, էսկի թէասսիւպլիքլէր եավաշ եավաշ տէֆ օլարաք, պիր իսլամ, պիր նէհուտի վէ պիր խրիսթիանէն, տէն լաֆզընը պէրթարաֆ խոէրէք, գարբնատաշ կիպի պարբնմալարը կէօրիւրէեէ պաշլամըշ տըր։

Եէնիսէն թէասսիւպլիկէ տավէթ օգուամաղ ասրը վասիթի կէրի չէվիրմէք իսթէմէք տիր։ Եէկեր օլ կէչէն սէնէլէր կէրի տէօնէրլէրսէ, տիւնեա տախի Գաթօլիք օլուր։

Լաքին պիրմէյիզ քի Բարա հազրէթլէրի ումում տիւնեասը Գաթօլիքլիք տավէթ իթմէք հուգուգ ու սէլահիյէթինի քիմսէ՞ն ալմըշ տըր։

— Իթալեատա թիւթիւն բուսումաթընին միւլթէզիմ գումրանեասը թարաֆընան տէվլէթ վերիրէճէք պիր նէվի խթիյրաղ տէֆթէրլէրի, ատաֆբրանկա հոկտեմբեր 6տա Ֆլորանտատա ասջմրշ տըր։ 474.000 ատէտ պէչէր եիւզ ֆրանգլըղ սէհիմ չըգաճաղ օլուպ, պէշ եիւզ ֆրանգ եէրինէ 410 ֆրանգատա աթըրաճաղ վէ ատանտը պու 410 ֆրանգը 6 թագսիթատ ալթաուն ագձէ իլէ էօտէեէճէքլէր տիր։ Մէզքիւր սէհիմլէրին եիւզէ 8 ֆայիզի օլաճաղ, վէ օն սէհիմ ատան պիր հիսսէեէ մալիք օլապիլէճէք տիր քի, թիւթիւն բուսումաթը գումրանեասընին թիճարէթինէ տախի այրըձա իյհադ օլմուշ օլապիլէճէք տիր։

— Պին տէֆա մէյատանա չըգմըշ օլուս գուս կիպի, պու տէֆա տախի, Բըլուսիա իլէ Բուսիանընին նիհայէթ օլարաք իթթիֆաղ իյլէմէլէրի թէվաֆատ բուշուեու պույրմուշ տուր։ Իթալեանընին Բըլուսիատա մուավէնէթ խէձէկի տախի սէօյլէնմէքտէ տիր։

Գավլիէն սէօյլէնիկինէ կէօրէ, Բրուսիա դրալը իլէ Բուսիա իմբէրաթօրունուն սոն միւլագաթը էվլօրատա ասայիշ վէ սուլհուն պագասընը գավլէշիրմէք էֆքեարընատա իմիշ։

— Լօնտրատան ալընան խապէրլէր կէօրէ Ինկիլիզ տէվլէթինին չըգան իւչ այլըգ հասըլաթը 15,119,005 լիրա-եա պալիգ օլմուշ սուր քի 1867 սէնէսինէ նիսպէթլէ 205,265 լիրա ֆազլա տիմէք օլուպ, պու իսէ իրսալարատան ալընան վերկիլերին զամանընատան նէշէթ իթմիշ տիր։

— Ինկիլիզ տէվլէթի, Բուսիանընն Ասիա թարաֆլարընատա պիր տիւզ իրէ իլէրլէյիպ եէր զապթ իթմէսինտէն կէրէյի կիպի էնտիշէ իթմէքտէ տիր։ Հաթթա բիվատեէթէ կէօրէ, Լօրա Սթէնլի, Լօնտրատա Բուսիա սէֆիրի Պարօն Պըրինով իլէ պու մատտէ հազրընատա էրէյիճէ շէտիտ պիր միւքեալէմէ իթմիշ տիր։

ՀԱՎԱՏԻՈՅԹԸ ՏԱԼԻԼԻՑԵԷ

Կիրիա վալիսի մուավինի Բօսթաքի Ֆօթիւատի էֆէնտի ճիւմա իրթեսի կիւնիւ սէմթի մէմուրիւէթինէ ազմէթ իթմիշ տիր։

— Շուրայի տէվլէթտէ պիր մահպուսթ նիզամնամէսի դայէմէ ալընմագատա օլուս գուս գավիէն սէօյլէնմէքտէ տիր։

— Վիէննատա մուվազաթէն տէվլէթի-ալիեէ մասլահաթկիւ գարը Ալինիզամի պէյ հազրէթլէրի Բէշթատա տէվլէթի-ալիեէ պաշ գօնատօսու նասրատ ութայեին պույրուլմուշ տուր։

— Տէվլէթլու Ֆուատ բաշա հազրէթլէրինին ճումա իրթեսի կիւնիւ եօլ ճուլուգուս թէէխիր օլունարաք, պու չարշէմպէյի կիւնիւ Մարսիլիա վարօրու իլէ Նարօյլ շէհրինէ ազմէթ խուճէքլէրի մուգարրէր տիր տէնիր։ Միւչարիլեյհ հազրէթլէրի օրատա թատիպլէրէ գօնսօլթօ իթթիրէքլիք, գէրը գանպի շէհիրատ կէշիմէէրի միւնասիպ իսէ գարարարընա մինթազար օլաճաղլար իմիշ։

— Գունատուրի վէ Ալիընճի մատասինէ իլհադ պույրունմասը շիւբհէսի իլէ պու կիւնլէրտէ Բուսիա թէսլիմատան պիր թիւթիւնճիւ թէվզիֆ օլունմուշ տուր։ Մէրգումանն թէվզիֆընատան սոնրա, Պէյօղլունատա խանէսի տախի պասընըպ արաշթիրըմըշ տըր։

— Իզմիրտէն ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Թարապուլուսա կէօթիւրմէք իւզրէ տէրունինտէ պիր թաղմ Զէյպէք պաշը պօղուգլարը պույրունան Թարապուլուսու Զարպ նամ Օսմանլը վարօրունուն, եօլա չըգմագ իւզրէ իքէն, գաբանը բաթլամըշ տըր, պու զագասա թէլէֆ օլանլարը թէբմիլ սահրատ հէնիզ մալիմ օլմահընը, սատէճ իրի աթէշճի վէ իքիտ մաքինիսթլէր ֆէնասուրէթտէ սագաթլանմըշլար տըր։ Վարբոր պաթմամըշ տըր։

Սօնրատան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ սագաթլանմուշլարը սահրատ 60—70 նէֆէրէ պալիգ օլմուշ վէ իչէրինտէ 7—8 ի վէֆաթ իթմիշ տիր։

Վարբոյուն տէրունինտէ 680 նէֆէր ասաքիր վար իմիշ։ Վէ վարբոր իսէ տէվլէթին օրմահրագ, պիր ատամըն մալի իմիշ։

— Պէլկրատատան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, կէչէնտէ Մ. Լազար Թրիքքօվիչ նամ զաթը, Սրբոյ հիւքիւմէթինէ 500 ատէտ սիւնկիւսիւ իլէ իյնելի թիւֆէնք վէ 500 թօր խարթուճաս, վէ թօր կիւլլէրի իհտա իթմիշ օլուս գուս կիպի, Գարատաղ հիւքիւմէթինէ տախի 500 ատէտ քէղալեք սիւնկիւլերի իլէ իյնելի թիւֆէնք, 100 ատէտ սիւարի գըլըճը վէ սէքսէն թօր ֆիշէնկ քեահրաբը իհտա իյլէմէսինտէն տօրայը, Սրբոյ դայիմ մագամըղը թարաֆընատան զապթարար մարիֆէթի իլէ իզհարը թէչէքքիւր օլունմուշ տուր։

— Ճումա ախշամը սաաթ 11 սուլարընատա, Պէլկրատա տէմիր եօլունուն պաշ միւհէնտիսի Մ. Բիսթ, Զէքմէճ տէմիր եօլու գումրանեասը վէքիլի Մ. Վան Տէր Էլսթին խանէսինէ կիթմէք իւզրէ Պէյօղլունատան մէգարլըգա կիսէճէք Համալ պաշը ագարը տէրունինտէ, Մ. Թ. . . Խամինտէ պիրլիսի իւ պէրինէ հիւճմ խուսուպ վուրմուշ տուր։ Լաքին Մ. Բիսթ թէ հլիքէտէն խալի օլսուգուս մանէնուրնէ իշնարլիմիշ օլուպ, վէ սահիպ ճինսեէթին քիմ օլսու գու թարիֆի վերիրմիշ օլսուգունատան, հիւքիւմէթ թարաֆընատան էլէ կէշերիլէրէք չէսարտէն ճէզասը վերիլէճէկի շեբ հէսիգ տիր։

— Նասրէ քի ճումա իրթեսի կիւնքի նիւսխէ միզատէ տախի պիլոտիրմիշլիգ, զաֆէր Հազրէթի Շահանէնին, սէրամրըգ բէյի տարանընատան սօնրա Զըրադշտ տարտարը Հիւմայունու վալիսէ սուլթանտալեթի իւշան հազրէթլէրի իլէ պէրապէր օլարաք իքի պաշուգ սաաթ գասար քէշթի իւ կիւզար խալիմիշլէր վէ պեհատէսի իլէ պէհլիներէք, սէրաեր Իւմաեուն գաֆիսսը Սարգիս պէյ մէմուրինեթի վէ խոշնուտիեթլէրինի պեհատ իթմիշլէր տիր։ Հաքէզա վալիսէ սուլթան հազրէթլէրի արարաստա պինտիկի վազրթ պիատէֆաթ քէնտի պաշ լարասընը Սարգիս պէյ կէնտէրիպ, սէրաեր էզհէր ճիհէթ պէնէնտիկինատէն ատարէր մէմուրինեթի կէօսթէրմիշ տիր։ Վէ ճումա իրթէսի սապահ տախի պաշ մապէյնճի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի պէրապէր պու ըունարագ Շեմսիսլամ հազրէթլէրի, մէզքիւր սէրաեա կիտիպ կէզմիշ օլսու գարը իշնտիմիշ տիր։

— Պօղազ-իչինտէ պույրունան սահիլ խանէլէր Լօնինատէն կէչէն եօլ լարատա, գաբզլանմէլէր դարուլարը Լօնդրէնատէն ու զարարլան թարթիթարատան կէչիլմէսինտէ, Լրէյիճ մէշղաֆտ վէ մուխաթարա միւշարէյատ օրմաղատա օլուգունատան, օ մաղուլ մահէլլէրին իւզրլէրի քիմեր պաղլանմարմասը պու իրսատի սնիյէ սահիլ խանէլէր սահիպլէրինէ թէնպիհ օլունարագ իշխանիմիշ տիր։

— Տէվլէթլու Ֆազրլ Մուսթաֆա բաշա հազրէթլէրինին մախատամ ալիլէրի բնամի խիթանը միհնատէպէթիյլ, տիշարատան 1500 նէֆէր ֆուզարա չօճուգլարընն սիւնէթ օլունարագան պիլտիրմիշ իտիք, պու քէրրի ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, սիւնէթ օլունան չօճուգլարընն ստերը 2 պին թէճավուզ իթմիշ, վէ ճէմիյէթի մէզքիւրէեէ տավէթլի օրան զէվամը միհթէպէրէեէ տախի իլթիֆաթը վարիրէ իարաղ օլունմուշ տուր։

— Խրախվի Մըսրը ֆէհամէթլու բաշա հազրէթլէրինէ, Իսկէնտէրիյէտ վագու պույրան սայի գատատան սալիմն իլէրա օլունատագունա թէչէքքիւրէն, միւշարիէյէին Էմիրկնատ վագը սահիպանէսինտ, խայլիճ գուրարան քէսիրմիշ վէ պիր թաղմ ֆուգարարընա տախի թատամ իթթիրիմիշ տիր։

— Մըսրը Խրախվի ֆէհամէթլու բաշա հազրէթլէրինին մախատամ ալիլէրի սատատէթլու Հասան վէ Հիսսէյին բաշալար հազարանթընն Վիէննատա կիթմէք իւզրէ, բաքիպ օլունուգլարը Նէմցի վարօրունան գօմանդանընա, Խրախվի միւշարիէյէ թարաֆընատան 12 ոլին ֆրանգ պահանընատ պիր էնֆիեէ գութատու իհտա, վէ թայիֆէլէրինէ տախի պին ֆրանգ իթա պույրուլուգու մամուրթատան տըր։

— Ուլահ Պուդատան հիւքիւմէթինէ էր նէ սէպէպ մանի իսէ, օլ ճանիպէ սէվգ օլունան Օսմանլը տասաքիրինտէն տօլատը, թէտարիքեամը հարպիեէեէ թէշէպպիս էյլէտիկի, վէ էհալիսէն խայլիճէսինին, Պուքրէշ մատրօբոլ խալէրի բիեատէթի թատէթընատա օլարաք, ոպտի մէճլիսէ, սիլահլար միւսաեատա զըմնընատա իհանէլէր թէտարիք էյլէմէք էֆքեարընատա օլուգլարը, վէ պու վէճէ պու կիւնէ տէկին քիւլիէյէթլի ադճէ թօրլանարը մահէլլի զաղէթալարընատա օգունմուշ տուր։

— Տէվլէթի ալիյէնին Վիէննատաքի սէֆիրի ամուֆէլիքլու Հայատար էֆէնտինէ ապլիէլէ, եէրլէրինէ խարիճէյէ նէզարէթի միւսթէշարը ամուֆէթլու Խալիլ պէյ էֆէնտինին նասապ ու թայեին օլունաճաղընա տայիր շուեու պույան թէվֆիքուրուն պի էսաս օլսուգու թատէղզ օլունմուշ տուր։

— Խրախանպօլատա թապ ու նէշր օլունմագատա օլան պաղը Ռումդաղ թաղարընին պէեան ու իյարընա նազարէն, Գըզըլ ատալարընատան Պէրդօսատա վագը օլուպտատ, սօնրատան էքինճի Սուլթան Սէլիմ զէմանընատ, հասապ էլ իհնապ էհամիյէթլի օլան պիր քիլիսէնին, պու քէրրէ միւճէտատէն ինշապ հազրընատա, իսթիատա օլունմուշ, վէ մահէլլինտէն տախի օլ պապատ իլսամը վերիլմիշ, վէ մէզ քիւր քիլիսէնին 250–300 լիրա իլէ ինշա օլունաճաղը քէշֆ իսթիմիշ օլսուգունատան, մէզպաղը մէզպուրուն, Մալիյէ խազինէի ճէլիլիսինտէն թէսվիյէ օլունմաղ իւզրէ, տավվէլթա Ֆուատ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընատան էմր ու ֆիրման պույրուլմուշ տուր։

ՀԱՎԱՏԻՈՅԹԸ ԹԷԼԵԳՐԱՖԻ

Մանը-Ֆէ հոսս Ընէլէրֆ.

(Ֆրանս. էյ-Ընը.)

Լիսոս 9 հոկտեմբեր երեկ.

Բիւպա ճէզիրէսի վալիսինէն տէրնան պիր թէլեգրաֆա նազարէն, խթիպլալեեէթ էյին զուհուրա կէլէն իթթիլալ չօգ ազաճէթլի տէյիլ տիր։

Իշմալեան իսպիդրազը բիաշատա պաշլապաշ իթմէքտէ տիր։

Լիվերբուլատա բամուք բիաչասը կէվշէք տիր։

Էսհամը ուսմանիէ գարանտը 39 5/8

Լիսոս 10 հոկտեմբեր երեկ.

Բուսիատա, իլավէթէն պիր թաղմ տատաքիրէ տուշա, տարիլ տերնա գատար բուլատի վերիլէճէքմի։

Մատրիտէ, Լօնզալէզ Պրավօնան տէր քեսթիպի պույրունան Տօն Սալիսթիանօեու էհալի հէման էօտիբմէք տէրէճէսինէ վազ իթմիշ տիր։

Օլօզակա պու կիւն Սրանիատա միւթէվէճճիհէն եօլա չըգմըշ տըր։

Իթալեանընն թիւթիւն գումրանեասը խթիդրազ սէհիմլէրի, թալէպ օլունան ապճէ եէօրիւնիւնտէն զ իտատ իմզալանմըշ տըր։

Էսհամը ուսմանիէ գարանտը 39 5/8

Լիվերբուլատա բամուք բիաչասը եիւքսէք տիր։ Օրթա Նիւ-Օրլէանս բամուղու 11։

ԹԻՒՆԱՆԱՐ

Լիսոս 9 հոկտեմբեր.

Բուսֆէրի վէ Թունա պուզատայը եումուշագ 47.

Թունա մլսրը պուզատայը 35.

Թունա արբասը 309.

Թիֆիթիք, սաթըսը 42½.

Ագիոն թիֆիթիք 26/6.

Էնգաղէ եարաղրսը երկանմշ 10.

Լէլերբո 9 հոկտեմբեր.

Օրթա Նիւ Օրլէանս բամուղու 10¾.

Սաթիշ 8 պին պալա, բիաչա սաղը, պիլթիան մէվճուտ 425 պին պալա։

Մարսիլ 9 հոկտեմբեր.

Վարնա պուզատայը եումուշագ 130/126 ֆր. 32.

Էնէգ պուզատայը սէրթ 130/126. 37,50.

Բիաչա գավի.

Մըսրը պուզատայը գավի 18,50.

Արբա տուրկուն 16,50.

Ամանա բամուղու, պիր պարարտա 90.

Կուրճի եարաղրսը գօեուճա 60.

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԹԻԱԶԱՍԸ

Նպ. 28 Ամշամ գարանտը . . . 44-44½

» 30 Պապահ աչքլաը 44-13
» » Էն եիւքսէք 44-18
» » Էն աչաղը 44 7
» » Էօյլէն գաբանաը . . 44 9

ՏՕԳԹՕՐ ԳՈՒԿԸ.

ԿԷՍԶ ՎԻ ԳՈՒԼԱԳ ՀԼՔԷՄԻ

Մի մայիսէն սօգթօր Պէյ-օղլուսա թէրճիւման սօղաղընտա 16 նիւմէրօյու խմնէտէ, բալարտան մասատա հէր կիւն կէօղ վէ գուլագ իլլէթլէրինի պագըշ, վէ սալը վէ ճիւմա կիւնլէրի տախի էօյլէյէ գատար խայրաթ պագաճագ տըր։

Ա Զ Դ Ա Ց Ի Ն

Ուշեթարիկիմիզէ կէօրէ, Պապը-ալիսէն Բաթրիրգխանէյէ խապէր կէլմիշ օլտուղունա ն, եարընքի կիւն սրբազան Պատրիարք Հայը Հազրէթլէրիյլէ Դեր։ Ջամալեան սրբազան Հազրէթլէրի Պապը ալէյէ կիտէրէք, համիլ պուլունտուղունա սմէլերի թագարիմ իսէճէք իսի։

— Տիւնքի կիւն միւշարի էյէ սրբազան Հազրէթլէրի Մայր եկեղեցիսէ պիր միւէսսիր քարազ վէրմիշ, բէք չօղ ճնամաթ հազբը պուլունմուշ, վէ գիեուռէսիյլէ մէճլիսուն օլտուղու մէսմէ իսրազ օլմուշ տուր։

— Տիւնքի կիւն սրբազան Պատրիարք Հայը Հազրէթլէրի Պէյօղլուսա Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինէ գուռուսաբ շերիֆ թարգիս իթմիշ, վէ քիլիսէ իսիթամընտա եէնի եարբան մէքթէպ կիտիրմիշ, վէ նուրթգլար վէ պէսթէյլեր օգունտուղատան սօնրա, պու կիւնլէրէ թէնրա գըլբնան իմթիհանատա իպ հարը լեեագաթ իթմիշ օլան շակիրտանա միքնաֆիթլար թէվզի գըլբնմըշ տուր։

— Մուշտա վուգու պուլան ճիւնայէթ թէլէկրաֆը իզէրինէ, բաթրիրգխանէ թարտիքնատան Պապը-ալիյէ թագրիր եազըլտըղը պիլտիրմիշ իսիք։

Պապը-ալի թարաֆընատան սէրեան վէ շէսթաէն իմտալը իմրասընա պուպըլմայնա սայիր էրզրում վալիսի հազրէթլէրինէ թէլէկրաֆ չէքիրմիշ սիր։

Սէլամ վէրէյսիսէ, վալիյի միւշարիյէյէ հազրէթլէրի, մէղբիւր թէլէկրաֆը ալտըղտան սօնրա, վալիդէյ դարիյսի պատպարըլըը հաղրընտա ալտըղը թէլէկրաֆատան սօնրա, պիզատ պու տէֆթէրի ալընան ճինայէթ խապէրի կիպի պուղդա խապէրլէր ալտըադ, Պապը-ալիյի թէքրարէն թաճիզէ մէճբուր օլմասա իսիք։

— Հիւանդանոցի հոգաշարձութեան ուշադրութեանը կը ներկայացնենք սա հետեւեալ նամակը։

. . Խմբագիր.

Ձեր թերթերուն եւ Մասիսի միջոցաւ հրատարակուած հիւանդանոց վերնագրով յօդուածներն ու նամակները, շատերուն հետ իմ ալ հետաքրքրութիւնս շարժեցին, եւ երկուց կողմանց իրաւունքն ըստ կարի որոշելու համար, (սեպ. 21) կիւրակէ օր, ազգային այս հաստատութեան այցելութիւն մ'ըրի, անկողնակալ ոգւով կը պարտաւորիմ ըսել թէ, մաքրութիւնն ու արտաքին երեւոյթը բաւական գոհացուցիչ էր, որոյ համար մեծարգոյ հոգաբարձուց սրտաբուղխ շնորհակալութիւն մը նուիրեցի։ Միանգամայն ներկայիս նեղ պարագաներն եւ այլուստ երկու երեք ամիսնապիտանի շինութեանց պատճառաւ եղած, ու ըլլալիք տարապայման ծախքերն մտաբերելով ի խորոց սրտէ երախտագէտ ըլլալ կը բաղձամ։

Նոյն օրն իրիկուան դէմ, երբոր պատասպարելոց մէջէն մաս մը ծերք պտրաելու համար դուրս կելնէին, մօտեցայ անոնցմէ մէկուն քով որ լուրջ խոկուն եւ քիչ մ'ալ տրտմած կերեւար, հարցուցի թէ ի՞նչպէս էր ներքին վիճակնին, հանդի՞ստ ես, գո՞հ ես ըսի, հանդիստ պիտի ըլլամ գերեզմանին մէջ, եւ գոհ երբոր մեռնիմ, պատասխանեց ծերուկը, ապշութիւն մ'ինկաւ վրաս եւ գուցէ ինչպէս կը կարծուի վանական կենաց մէջ գինեմոլութիւնն արգիլուած ըլլալով, այս խեղճին ջղերուն դպած եւ գանգատելուն ալ առիթ տուած ըլլալուն արդիւնքն համարեցայ այդ խօսքերը։

Կարելի՞ է որ ախտաթեանցդ պատճառներն ինձ եմանես հարկ ըսի, թերեւս կարող ըլլամ ձեզ օգնութիւն մ'ընել, եկու սրճարան մը նստինք։

Հիւանդանոցի դրան քովէն դէպ ի հարաւ երթալով, հոն գտնուող բազմաթիւ սրճարաններէն մէկուն մէջ նստեցանք, եւ հոն աւուրց պատապարեալը մեր փոխադարձութեան կապը խզեց հետեւեալ խօսքերով։

— Քիչ մը եռաբ պիտի բանամս ինձմէ, կաղաչեմ իմացնես ճշմարիտ հայ զոյներուն որ՝ դէթ այս անգամ հոգատարութեամբ ցուցնեն թէ, իրենք Հայկայ արժանաւոր զաւակներ են, ցուցնեն թէ՝ դարուս աղատութեան պատուելի ժառանգներն են. ա՜հ որդեակ, քեզի պատմեմ հիմայ քանի մ'անցքեր, որով պիտի համոզուիս թէ որչափ կը խաբուիս դուն, եւ շատերն ալ քեզի հետ արտաքին մաքրութեան եւ կանոնապահութեան կեղծ երեւոյթով. եթէ մինչեւ հիմայ այցելութիւն ընողներ առ առաւելն հարիւրին հինգ պատապարելոց ներքին վիճակը քննադատէին, եթէ ըղմտութեամբ եւ ուշի ուշով ականջ դնէին, այն խուր եւ խեղդուկ հոծիւններուն, որոնցմով յաւէտ մխիթարութիւն մը կ'զգանք այն տեղն, ստուգիւ այն տեղն հայ եղբոյր մը սիրար կը գալարէր։

Ուրեմն դեռ չե՞ն իմացեր ինչպէս որ կիմանանք . . . ։

— Խնամե՛լ, յարեց ծերունին նուազեալ ձայնով մը, որոյ դէմքն անրնդհատ ելի կերպիւ խիղճս կը զարթուցանէր, անուաստիկ իմանամ մը։

25 օրի չափ առաջ գիշեր մը, երբ սովորականիս պէս կերակուրէն վերջը անկողնիս վրայ երկնցած կիսանինջ կը նիրհէի, այն տեղն յորում սրտէս անչուշտ անէծք կամ օրհնութիւն կը թառանէր, վանքին եկեղեցւոյ զանգակը ախորժելի երկու անգամ հնչեց, գիշեր էր, եւ պաշտօնէից մէկ մասը տակաւին ոտքի վրայ էին, յանկարծ ողբերու ոգաղակով մը կամանոցը թնդաց, շատերը հրդեհ կարծեցին, եւ ակնթարթի մը մէջ 7-8 հոգի կամանոցի գուռը ափ առած ուժգնութեամբ բաղխել սկսան, ես որ անկարող էի անոնց մէջ խառնուիլ, առանց աչքի տեսութեան հանդիպելու կամայուկ մը սանդաւխէն քիչ մը հեռու պատին տակ կծկանցայ, որպէս զի իրաղութեան դերասան ըլլամ, գուռը բացուելէն առաջ ձեռաց մէկ քանի քուռ հարուածներու ձայնն իմացայ, որոնցմէ յետոյ աղջկան մը տուր եւ ազեսալի ձայնը լսեցի, անկասկած ըլլալով որ ներսը մէկը կը ծեծէին, սիրտս տրոտացաւ. ա՜հ երկինք, բայց դիշեր էր, ի՞նչ օգուտ, գոնէ սակնատես մէկը ներկայ չէր որ ցորեկուան տեսնուած այն արտաքին արդարութեան եւ կոկիկ երեւութին ներքեւ ի՞նչ դժուն բարբարոսութիւններ, եւ ազեսալի դէպքեր պատահիլը տեսներ. արդէն գուրբը խմնուողներուն մէջէն մէկ քանին սատկապէս կը բաղաքէին աղջիկը ծեծողին դէմ, որուն ով ըլլալն անշուշտ չէին գիտեր. Նշան Գալֆեան վանուց տնօրէնը դռան բացուելուն սմսիջապէս ներս մտնելով լուռ, լուռ գոչեց, եւ նեղ սրահին մէջ արագ պտոյտ մ'ելաւեւ, խարազանը խարազանը պօռաց ահաւոր ձայնով մը, եւ 3-4 հոգի խիստ եւ ուժգին հարուածներով աղջիկը խաշտանգել սկսան։ Ցայնէն ճանչցայ հէք թշուառուհին, տասիկայ իրմէ առաջ ամիսն յետոյ գրչառնող տղասուհոյ մը յաջորդած էր առանց վարձու. խեղճն այն դիշեր կերակուրի ատեն գործ ունենալով, գժնեայ արնօրէնին անխիղճ բարուցը քաջալերեալ էր. ուսան գործն երեսի վրայ թողլով կերակուրի իշնելը բաւական կըլլար անոր գայրոյթը գրգռելու, եւ սակայն ուշ մնացած ըլլալով ուսերիքէ ալ զրկուած էր, որուն ընդդիմութիւն ընելուն համար տնօրէն, մառանապետ, գոնտպան եւ յիմարապետ համահաւաք կը գանակոծէին զինքը։

Դռան առջեւ լեցուող խուռն բազմութեան մէջէն քանի մը ձայներ բաւական է բաւական կը գոչէին, բայց անպսելի եղաւ, աղջիկը այն անգութ մարդոց բուռն հարուածոց տակ մէկ քանի խուլ եւ ողորմ ճիչեր միայն արձակեց՝ որք իր վերջին հառաչանքներն եղան. վերջապէս սատն վայրկեանի չափ ալ չարչարելէն յետոյ, հրամայուեցաւ որ նոյնպէս հերարձակ յիմարանոց տանին զգայազրկ օրիորդը։

Յետոյ կրնամ, սիրելի որդեակ, Նշան Գալֆեանն տնօրէնը աշխարհիս այն անգութ մարդիկներէն է, որուն քով մեզ նմաններուն քաշած տառապանքը արժէք մը չունի, միայն հոն գրտնուողներէն

սահնապէթին իճրասընա, մէղբիւր թարիգ քիֆայէթ իթմէքտէ իսի. մէսէլա. ախշամլար խայր օլսուն, Մէյէլ. — Սէյլամլար խայր օլսուն Ֆէզրանա. — վէ սապահլարը, — Սապահլար խայր օլսուն, Մէյէլ. — Սապահլար խայր օլսուն, Ֆէզրանա. — վէ եահուտ պաշգա տէֆթարլար, — Իշլէ կէնտէնին վաքթի կէլտի. — վէ արալրգ արալրգ տախի, — ղայրէ՞ն, Մէյէլ. — ղայրէ՞ն, Ֆէզրանա. — ճէնանէնտէ, վէ խասարանդան խորլոմամըզը խոնիզրան ղէբ՝՝մախալըմ, — տէր իսիք, եանի տիվարա վուրարաղ պիտիրիր իսիք։ Կէօրի՞ս եօրմուսուն շիմտի, մէղբիւր թարիգի թուիմամզը իլէ, նէ՞ գատար ապգալբաբդ իթմիշլի տիր։ Լաքին, շուտուտա պիլմէյիսին քի, պու ճիւմլէ իլէ, Մէյէլ պաղը քէրրէ օլ սուրէթլի տախի պօշպողաղլըգ իթմէք իսթէտիկնատէն, քիաղրա քէտիկի պրշաղին սաբը իլէ իրթիպասրդ եէրտէ վուրմադատա, վէ պէն տախի սուս օլսուն իշին գարշըլըգ օլարադ ճէվապ վիրմէկէ մէճպուրէ օրմադատա իսիմ։ Խոտ, շիմտի անլատապիլիրսին քի, գօնուշմամատա գարար վէրիպ եէմին իթմէմիզէ, քիաղրը՞ մը չըգմըշըզ, եօգսա զարարը։

— Էյ, օլ զարայիպ նէվինատէն օլան գօնուշմադըգլա իգթիֆա իսէպիրմէքտէ՞ մի իսինիզ։

— Բէք ալէա իգթիֆա իսէպիրմէքտէ իսիք. հէր նէ գատար արամըզտա պիր տիվար վար իսի իսէ տախի, մէկէրչի իքիմիզին տախի էօմրիւնիւն թարգը պիր տէյլ՞ մի իսի։ Ադլ ու ֆիքրիմիզ, վէ էն քիւչիւք էֆքեարըմըզին մէյլանը պիր մագսէտ տօղրու պուլունմագատա տէյլ մի՞ իսի. վէ մէղբիւր մագսէտ վասրլ օլմագ իշին իսէ, տայիմա պիրպիրիմիզի տիւշիւնմէմիզ իգթիգա իթմէքտէ իսի։ Պունտանտատա գաթի նազար, զաթէն հէր կիւն տիշամ տապահ պիր պիրիմիզի կէօրմէքտէ օլուպ, վէ պիր պիրիմիզէ տիլտատէ օրմասըղրմըզատան, օլ գատարը քեաֆի սանըրմագատա իսի. էկէր տիլտատէ օրմուշ օլսա իսիք... իլք կէօրիւշտէ, քէրիպարա տօղրու գօշան սանան չէօրիւնատէն գիհատէ չարաղ սուրէթտէ պիր պիրիմիզին իւղերինէ տօղրու գօշաճաղրմըզատա չիւբնէ եօգ իսի։ Նիհայէթ իւլէմը, պունտան օն պէշ կիւն էվվէլ միւրատմըզ հասրլ օլսու, պիզիմ իպպալ չէօմէյի տօլտու, չիւնքի տէօրթ սէնէտէ գըրդ իքի պին վէ պիր գաչ եիւզ ֆրանգ գազանմը՞շ իսիք։ Զանն իտէրիմ քի, պու խուսուսքիւչիւք պիր չէյ տէյիլ տիր։ Էկէր պիզ իսթէսէ իսիք թիճճարլարդն թապիրինճէ սէօյլէտիկիմիզ թագտիրտէ, պիր գաչ այ տահա էվվէլ էշրէֆ էլ էֆէնտիլէր իսիք։ լաքին պիզ քէնտի քէնտիմիզէ տէտիք, « Վ.ագատ, պու ալէմատէ իգթիգա իթտիկի գատար սէրվէթ մալիք օլմագ քեաֆի տիր։ լաքին, եալընըզ քէնտիմիզի տիւշիւնմէյիզ, իլլա աճ գալրգատա գաբուլմուզու վուրան ֆագրրլարա պիր լօգմա էթմէք վիրէպիրմէքլիյի տախի տիւշիւնմէլիյիզ, գիրա, պէնիի տէմ իշին բուհճա վէ թէնճէ էն պիւյիք բահաթլրգ, իսկիք վէ ինանիկէթ իթմէքլիք պատրնատա, տայիմա զամիրի բահաթ օլմագլըգ տրը։ Խոտ, պիր տէֆա եօլա չրգմըշ օլտուղու մուզատա, փոսրանքըզ միւտտէթինի պիրագ տահա ուզաթտրգ։ Է՛յ վալանթին, սէօյլէ՝ չիտտի, իսի եօլատա մէվգբի իճրայէ գօնուրմուշ օլան պիր ԹԷՆՊԷԼԼԻՕՅԷՆ ԷՇԿԻ-ՂԱԲԼԷ, ղայրէն վէ ֆուլէրէն

եա, պիր առամ քէնտի գատար ու հայաբրեէթինի պիլիպատ օնա կէօրէ փարա իպշէմէլի տիր), էվվէթ, հէյ պէն, պէն պէշ եիւզ ֆրանգ գազանմագատա, վէ հէրտ եէմէյիմի օրատան եէմէքտէ իսիմ, անլատը՞ն մը, չիւնքի քէնտիմի բէք նազլը սաթմագատա իսիմ. վէ մուգավէլէմիզատ մէյտանտէ տուրուպատա մալ սաթմաեաճաղըմ տախի գալիէն շարթ պէնան օլտունմուշ իսի, չիւնքի միւշթէրիլէրտէն պէնի թանրիանլար օլուրտա, սօնրա մաղազատան չրգտըղմտա զարարը չրգարըմ տէյի գօրդար իսիմ։

— Ցիմէք տիր քի, օրատան չրգարգատան սօնրա պաշգա իշ տախի եարար իսին։

— Սաաթ սէքիզտէ, օրասընը թէրք իտէր իսիմ, տիդգաթ իսի՞ եօրմուսուն սէօյլէտիկիմէ, չիւնքի պագրդիէ գատան վագթիմի պօշա կէչիրմէմէք նիյէթիյլէ, սաաթ սէքիզտէ քեամիլէն սէրպէսթ օրմագլըգմա տախի շարթ պէհան իթմիշ իսիմ։ Պիր սէնէ էվիմտէ թաբիշիլէրճէ չէյլէրէ, մուզիգա գօբեալարընա, վէ բէսիմ պօեալարընա չալըշտըմ. լաքին սօնրատան, Միշէլին տօսթլարընատն դատընն պիրիսի, պէնիմ իշին հիքմէթ նէվինտէն պիր իշ տահա պուլատ. չէօյլէ քի, պէզայէթ իսի, ֆագաթ բէք թիթիզ մէշրեպ վէ քիմսէ իլէ իւլֆէթ իթմէքլիյի սէվմէզ պիր իսթիեարէ վէ կէօզլէրի կէօրմէզ գատան օլուպ, վէ քէնտիսի տիշարը չրգամատարընատան, վէ էվվէլ տախի էօթէքինին պէրիքինին կէլմէսինի սէվմէտիկինատէն, կիճէլէրի վագթինի, պիր չէյ օգուրսուզլուգատա տիրմէմէքլէ կէչիրմէք միւրատ իթմիշ օլմադին, սէնէտէ սէքիզկը եիւզ ֆրանգ ալտրագ, կիսակ իւչ

սահնապէթին իճրասընա, մէղբիւր թարիգ քիֆայէթ իթմէքտէ իսի. մէսէլա. ախշամլար խայր օլսուն, Մէյէլ. — Սէյլամլար խայր օլսուն Ֆէզրանա. — վէ սապահլարը, — Սապահլար խայր օլսուն, Մէյէլ. — Սապահլար խայր օլսուն, Ֆէզրանա. — վէ եահուտ պաշգա տէֆթարլար, — Իշլէ կէնտէնին վաքթի կէլտի. — վէ արալրգ արալրգ տախի, — ղայրէ՞ն, Մէյէլ. — ղայրէ՞ն, Ֆէզրանա. — ճէնանէնտէ, վէ խասարանդան խորլոմամըզը խոնիզրան ղէբ՝՝մախալըմ, — տէր իսիք, եանի տիվարա վուրարաղ պիտիրիր իսիք։ Կէօրի՞ս եօրմուսուն շիմտի, մէղբիւր թարիգի թուիմամզը իլէ, նէ՞ գատար ապգալբաբդ իթմիշլի տիր։ Լաքին, շուտուտա պիլմէյիսին քի, պու ճիւմլէ իլէ, Մէյէլ պաղը քէրրէ օլ սուրէթլի տախի պօշպողաղլըգ իթմէք իսթէտիկնատէն, քիաղրա քէտիկի պրշաղին սաբը իլէ իրթիպասրդ եէրտէ վուրմադատա, վէ պէն տախի սուս օլսուն իշին գարշըլըգ օլարադ ճէվապ վիրմէկէ մէճպուրէ օրմադատա իսիմ։ Խոտ, շիմտի անլատապիլիրսին քի, գօնուշմամատա գարար վէրիպ եէմին իթմէմիզէ, քիաղրը՞ մը չրգմըշըզ, եօգսա զարարը։

— Էյ, օլ զարայիպ նէվինատէն օլան գօնուշմադըգլա իգթիֆա իսէպիրմէքտէ՞ մի իսինիզ։

— Բէք ալէա իգթիֆա իսէպիրմէքտէ իսիք. հէր նէ գատար արամըզտա պիր տիվար վար իսի իսէ տախի, մէկէրչի իքիմիզին տախի էօմրիւնիւն թարգը պիր տէյլ՞ մի իսի։ Ադլ ու ֆիքրիմիզ, վէ էն քիւչիւք էֆքեարըմըզին մէյլանը պիր մագսէտ տօղրու պուլունմագատա տէյլ մի՞ իսի. վէ մէղբիւր մագսէտ վասրլ օլմագ իշին իսէ, տայիմա պիրպիրիմիզի

սէնէ քիթապ օգուտսուզ, վէ մէրգուզմէյլի էյլէնտիրտիմ։ Ակրդուզմէնին խանէսինէ սատաթ սօգուզտա կիտէր իսիմ, պիրազ օգուր իսիմ, պիրազ գօնուշուր իսիք, վէ պատէհուս տախի պիրիքատէ չայ իշէր իսիք։ Ակրդուզմէ գատընն էվի թուրնօն սօգաղընտա օլսուզտան, եարը կիճէպէն սօնրա Միշէլ թէթրօսունու թէրք իթտիկինատէ օրատան կէչէր, վէ պէնիտէ պէրաբէր ալըր իսի։

— Թէթրօսունու թէրք իթտիքատէն սօնրա՞ նէ տիմէք տիր։

— Էվվէթ, չիւնքի Օսէօն նամ թէթրօսուս իսի։

— Ա՜յ, սիւպհան Ալլահ, տէյի պաղրտար Վալանթին, մէկէրչի Միշէլ թէթրօսուս օնունճու լուգ տախի իսէպիր՞ մի իսի։

— Նէ՞ սէօյլէօրսուն սէն, մէկէրչի տիմանտէ՞ միսին, տէտի Ֆլօրանա, պարլըրճասընա կիւլէրէք. իսա՛ր, մէրգում տէյլի օնունճու, իլլա Օսիօնտա պիլէթլերի ալըճը իսի։ Նասըլ քի սանա սէօյլէտիմ, պիզատ հէր ֆէնն ու հիւնէր թէքմիլ իսի։ Միշէլ մէղբիւր թէթրօսուսքի խրատմէթինի իճրա իթմէք իշին, սէնէտէ իքի պին տէօրթ եիւզ ֆրանգ պարատմագատա օլտուղու եաղբանէսինի թէրք իթտիքատէն սօնրա կիտէր իսի։

— Զո՞ղ չէյ, չո՞ղ չէյ, եաղընըզ քէնտի իշլէրիյլէ մէշղուլ օլմանատան թէնպէլ Միշէլ, սօնրատան օլ գատար իշլէրէ կիրիշէպիլսին, տօղրուսու հիքմէթ նէվինտէն սահրլատա սէզա տրը։

— Վէ եաղընըզ օլ գատարտա տէյլի։ Էվվէլ կիտէր կիթմէզ տախի թիւճճար սէֆթէրլէրինի էօնիւնէ գլարադ կէօղ նուրլարը սէօքէր իսի, վէ օլ եիւզատէն

չատերը իր երեսին զարկին բռնած այս նոզկալի վարմունքը, մէկը կը յանդգնանէր գինքը քանի մ'օր առաջ պատսպարելոց հոտած կերակուր բաժնելուն համար, ուրիշ մը տղայքը բոկոտն պտըտցընելուն, անոնց սախատակ սրբիլ տալուն, ջուր կրել տալուն եւ քիչ մ'ատեն առաջ՝ անխնայ ծեծելուն, երրորդ մը, հիւանդաց համար ցոյց տուած խստութեանց համար։ Վերջապէս ամէնքն ալ միաբերան բողոքեցին իր բովանդակ պատսպարեալները խեղճութեան մը ենթակայ ընելու համար բռնած դատապարտելի ընթացքին դէմ։ այսու ամենայնիւ, այդ խօսքերն իրեն համար չէին քանի մ'օր ետքը, հիւանդանոցի մէջ գտնուող հիւանդապահները, այն ատելեան նեղը ձգեց որ բաց ի մէկէն որ հիմայ հիւանդ է, մնացեսները ձգեցին փախան, եւ հիմայ 60–70 հիւանդներ լոկ մէկ հիւանդապահի մը եւ մէկ օգնականի մը ձեռք մնացած են, եւ եթէ ասոնք ալ օրն ի բուն աշխատելով եւ բեկոյեան վաստակաբեկ անկողին մտնան, գիշերը մինչեւ լոյս, ո՞վ պիտի խնամէ զանոնք։ կը սոսկամ երբ կը խորհիմ որ ասիկայ նորելուկ իքոնոմիի մը արդիւնքն է, գեռ քանի մ'օր առաջ հիւանդաց սրբուած կերակուրներուն մնծագոյն մասին մէջ հոտած միս դրուած ըլլալն ստուգուեցաւ։

Ասոնց ամէնքը ոչ թէ գոյք, այլ մինչեւ անգամ հոստեղի հոգաբարձութիւնն ալ չըգիտեր։ վասն զի։ ։ ։ Նշան Գալֆեան ի հարկէ վարպետօրէն կարող եղած է խաբել զայն։ ։ ։

Ցերուհուոյն այս խօսքերն մորմոքեցին զիս, սարսուռ մը զգացի այն ատեն, ազատալի յիշատակներ երեւակայելով որոց իսկականն էր մեր ազգայնոց, անմիութեամբ քաշած թշուառութիւնը։

Վերջապէս ծերուկը, դառն եւ հեղձամղձուկ ձայնիւ մ'ըսաւ ինձ, խնդրեմ եթէ կրնաս, տարածէ այս եզածները քու եղբայրներուդ մէջ, եւ եթէ աէրը մեր դժբաղդութեանց վախճան մը տայ հաճի, յուսալով եմ որ մէկ քանիներնիդ տեղ մը ժողուելով խորհիք այս նոզկալի վիճակէ զմեզ ազատել, այս է անա իմ մնացանդ 400 հոգիի ձեռքէ խնդրածը։ Երթաս բարով, որդեակ, զիս մ'ուշացուներ եթէ չես ուզեր որ այս գիշեր երկաթը ոտքս յիմարանոցը պառկիմ։

Երթաս բարո՛վ, հայր, ըսի, հազիւ արտասուք բռնելով այս իրական եւ տխրալից պատմութեանց վրայ։ Երթաս բարով եւ պիտի տեսնես որ քիչ օրէն գնալ ամէնքիդ ալ այդ վիճակէն աղատուելնէ պակաս չեն ըլլար։ ։ ։

Զարմանք կը թուի, միթէ Ազգ։ հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը այս եղելութիւնները չի՞մանար, եւ թէ որ կիմանայ ինչո՞ւ համար կարգի բերել կը դանդաղի այնպիսի մարդ մը, որ իր բոլոր բարի դիտաւորութիւններն չարաչար կը գործածէ։ Մեր բաածն հոստատական է մեր դիտցած հոգաբարձութիւնը բնաւ պատիւ չբնկեր այսպիսի անցից տեղի ունենալուն, եւ եթէ դժբաղդաբար այնպիսի մէկը պատահի, որուն ինչ վնեն վերոգրեալներէն դիւրապէս կը ճանչցուի, զայն ալ անյապաղ կրնայ կարգի բերել։

Մանդուամէիդ եւ Մասիսի մէջ գրուածներուն բուն արժէքը այս պատմուածներէն կրնայ մակարերուիլ, տեսնենք թէ ապագային այս մեծ հոստատութեան ներքին կառավարութիւնը տակաւին այդ պիսեաց ձեռօք խսպառ կործանուում մը ե՞րբ պիտի ունենայ, թմրած սրտերն այս մասին իաղաւիք դեր մը չունին, այլ անոնք որ սիրոյ սկզբունքն յարգած են, թող խորհին թէ հոն պատսպարուող խղճալիներն ալ մեր եղբայրներն են, մեր սիրոյ ու համակրութեանն արժանի են, հետեւարար, ձախող պարագայից մէջ անոնց օգնելու սրբազան պարտականութիւնիս չը մոռնանք։

։ ։ Խնդրագիր ներկայս ձեր ապգօգուտ էջերուն մէջ հիւրընկալել հաճելիդ խնդրելով։ Մնամք եւ այլն։

1868 սեպտ։ 25։ Կ։ Պոլիս

Սէոռ։

ԻԼԱՆԱԹ

ԱՆԴՂԻԵՐԷՆ ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՕԼԷՆՏՕՐՖԻ ԴՐՈՒԹԵԱՄԲ

Այս անդամ տեսար առ տեսար կը հրատարակուի Օլէնտօրֆի դրութեամբ Անդղիերէն քերականութիւն մը, որու առաջին թիւը երկու օրուան մէջ ուսանելի քերական մ'է։

Կը ծախուի գին 1 զուրուշ։ Գիրքերնիս տպարանը եւ ամեն գրավաճառաց քով։

Բաժանորդագրին է 1½ արծաթի մէջ ճիա կանխիկ վճարելի։

ՎԻԼԻՆԱՆ ՎԷ ԲՈՒՍԻՍ ԲԻԱՆԳՈՒԱՐԸ

Վիլինանքն հէր նէվի բրանգօ ազսիօնլարը (անա պիլէթի) վէ բրօմէսլէրի, վէ Բուսիանքն պիրինճի վէ իքինճի վէ պագշէյլի վէ ֆայիզլի խէթիդրաշլարը, վէլէսաբլ Նէմտի վէ Մօսկօվ սէֆիմլէրինէն հէր պիր չէշիտինտէն Գալաթատա Գօմիսիօն խանը գարուսու եանքն տա Նօ։ 16 սարրաֆ Մ։ Հօրճի Հանէթօ մարդազասընտա ֆիւրուխթի օլունմազտա տրր։

Մ։ Հօրճի Հանէթօ Վիլինանքն հէր նէվի ֆօնտօ ֆայիզ զուրօնլարընը վէ քէզալիք հէր նէվի պանգնօթլարընը սատմրն ալրգ, խէթէնիլմէյի հալտէ սատմտոգտա օլտուգունու տսիի իլան իտէր։

Տօդթօր Կ։ Վարդանեան եմնէ էվ-վէլքի կիսկի Գալաթա գուլէսինէ եա-գէրն Ինկիլիզ խաստախանէսինին գարշըսընտա 3 նիւմէրօլու խանէտէ հէքիմ-լիք, ճէրրահլիգ, վէ լավուութալրգ, վէ հէմ կէօզէ տայիր օլան իլէթլէրէ ճիւմա կիւ լէրի խայրաթ պագմագտա օլուպ, վէ քէնտիսինի սայիր կիւնլէրտէ կէսրմէք խաթէյէնլէր տսիի մէգիքիւր խանէտէ պուլմագլար տրր։ 8

Վ։ ԾԱՆՆԻՆԻՆ

Էճզաճը սիւքքանը վէ էճզոյի միւթէնէվվիյէ մախզէնի։ Գէօրրիւ պուշընտա Ի՝ՀԹիսապրն գարշըսընտա Ն։ 7 վէ 8 իլէ միւրաջաաթ։ վէ էճզաճը սիւքքանը Պէյ-օղլունտա Ազաճամիսինտէ Ն։ 67 իլէ միւրաջաաթ։

Մէզքիւր էճզաճը տիւքքանլարը վէ էճզոյի միւթէնէվվիյէ մախզէնի, ատրտնինտէ պուլունան էճզալարըն խասլըղը, թէմիզ լեյի վէ իճրասթա տիգգաթ վէ չարուգլուղսուզ, վէ ֆիթալարքն էհվէնլիյեթի ճիհէթի իլէ քէսպի շէօհրէթ իթմիշ տրր։

Գիւնանա։ Ֆարիս վէ Լոնտրանքն էգ մէշհուր ֆապրիգալարընտան գիմէեվի էհլէր վէ էճզալար։

Էվրօպանքն քեաֆֆէյի բունալարընտան զահեթ թագ մատէն տուլարը։

Հապտ՝ իթմէք վէ սայիրէ իշին գուրապիյէլէր։ (բախ քէքթօրալ)։

Քօլոնիալ գումբանեասընքն, Մէնիկ վէ սայիրէ ֆապրիգալարտան չօգօլթա։

Ասրլ Նօրվէճիա ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸՍԸ, Բէթեր Մոլէրին եաթարլը օլուպ, վէ քեաֆֆէյի պալըգ եաղլարընտան ի՛ի օլտուղու հալտ։ 1867 Ֆարիս տերկիի ումումիսինտ միւքեաֆաթա նպիլ օլմուշ տուր։

Լատիքտէն եատրգ, շերինկա, սարղը, քէշի մէմէսի վէ սայիրէ։

Նէֆիս բօմատալար, լավանտալար, եաղլար, վէ սայիրէ։

Ղահեթ տիգգաթլա եաբըլմըշ, գէնագրնալը Պօրսօ, Պուրկօներ վէ Մալակա շարապլարը։

Ղահեթ ազ մէսարիֆ իլէ հէր սահթ պուզ եաբմագ իշին մաքինա վէ հէր սահթ հազըր պուզ։

Թապիպլէր իշին գահեթ թազ աշ։

ԷՆՎԱՑԻ ՁԻՇԻՏ

Ասրլ Պօրսօ, Պուրկօներ, Շամբանեա, Մալակա, Բէնս, Մաճար վէ սայիրէ շարապլարը չիշէ իլէ։

Պօյլէգ, Մէսաք, Եսկի Մանֆէրան, Մաքան, վէ սայիրէ շարապլարը վարիլ վէ չիշէ իլէ սահթրլը։ Զէրէգ իշին նէֆիս սուֆրա շարապլար տսիքի վար տրր։

Բէնտոնկոտ Հընթլի Բալմէրսըն մէշհուր ֆապրիգալարտան օլարակ Ինկիլիզ բէքսիմէթլէրի։

Պուդլարքն քեաֆֆէյի զահեթ ուճուզ ֆիաթլա սատըշմագտա տրր։

Մ։ Ծանինին, մէզքիւր մաղազալարտան պաշգա Իսթանպօլուն հիչ պիր թարաֆընտա մաղազասը վէ պաշգա հիչ պիր քեմսե իլէ չերքելիկի եօգ տուր։ 10

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱԲԱԳԵՏ 6։ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼԴԸՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՏԷ
ՊԷՏ ՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ, ՏՕԹՕԿՐԱՏ ԱՊՏՈՒԼԼԱ
ԳԻՐԱՅԵՐԼԷՐ ԳԱՐՇԸՐԸՆՏԱ ՆԻՒՄԷՐՕ 467։

տախի խայլիճէ չէյ գալանը խոիք։ Իշթէ պէօյլէ, ապիպէմ Վալանթին, սօն տէրէճէ իտարէ իւզրէ կէջինէրէք։ չէօյլէ քի, գրշըն ամէչսիզ օթուրուպ, քէնտի խրտմէթիմիզի քէնտիմիզ խէրէք։ Վէ տէյլի հալընըզ իշ կիւնլէրի։ Իլլա բազար կիւնլէրի տախի չալըշարագ։ տէօրթ սէնէ զարքնտա պիզի միւգիթապի օլան օլ մուպարէք մէպլաղը գայանրպ պիրիքտիրէպիլտիք։ անրսաբ՝ն մը չիմոի։ Է՛յ, նէ տէրսին, սանա ԹԷՆՊԷԼԼԻՔՏԷՆ հիքմէթլի չեյլէր հուսուլէ կէլէպիլիր տէտիմ իսէ, հազգրմ վա՞ր մը իմիշ։ եօգսա եո՞ղ մու իմիշ։

— Ցօղրուսու պունա տէյէճէք եօգ տուր։ Վէ ինանըրմազ տէրէճէտ պիր չէյ տիր։

— Մա՛ չալլահ, նիչին, բէքտէ ազլա եազրն տրր։ Վալանթին, նասըլ քի Միչէլտէ չէօյլէ սէօյլէր իտի «Պէզայէթ տէրէճէտ չալըշմանլարին ասրլ միւբասրը, թէնպէլիք արզուլի չէտիտինտէն իպարէթի օլմալը տրր։ եօգսա, էօյլէ պիր հըրս ու թամաը օլմահան պիր թագըմ տատմարքն, հատտէն գիեատ չէվգ ու զայրէթ իլէ չալըշմալարընտան մագսատէրի նէ՞ տիր։ Մէկէրչի պիր կիւն էվվէլ բահաթի իթմէք տէյի՞լ մի տիր, վէ մէկէրչի բահաթի իթմէք տիմէք տախի թէնպէլիք տիմէք տէյի՞լ մի տիր։ Իմոի, տէյի իլավէյի մէգալ իտէր իտի Միչէլ, չունու պիրմէլիկի քի, պիր կիւն ինինպէլլէ+ իթմէքլիկէ գարարը գավի իթմիշ օլան թէնպէլէն էլինտէն էն պիւյիւք իշլէրին կէլէպիլէճէկլինտէ չիւրէ ճայլը տէյիլ տիր»։

— Հաղգն վար տրր։ Շիմոի անլասրմ քի, թէնպէլիք արզուսու քիշիկէ, մուվագգաթ սուրէթտէ հատտէն գիեատ չալըշգանլրը չէվգ ու զայրէթի վէրէպիլէճէք տիր։ լաքին, սէօյլէ պանա Ֆլօրանս, չու Միչէլ իլէ սէնին տայիրէն պիր պիրինէ օլ գատար եազրն օլտուգլարը թագտիրտէ, այրը այրը օլմալարը գաՆղի սէպ՝պէ մէպնի իտի։

— Օ՛հ, Վալանթին, օլ խուսուսա կէլլինճէ, իշթէ էն պիւյիւք ագբանըրզմըզ վէ էն եիւքսէք տէրէճէտ վէ մէրճէք քէմալէթէ թէսլիմիյէթիմիզ պաշլրճա օլ պաղատ զունուրա կէլմիշ տիր, տէտի Ֆլօրանս էսէրի գարաֆէթ, մէսէրլէթ, վէ մուգաֆֆէրիյէթ իլէ մէմլու պիր թէլաֆֆուզ իլէ սէօյլէյէրէք, օլ վագթ պիզ քէնտի քէնտիմիզէ, «Պիզիմ մագսէտիմիզ նէ՞ տիր, մէկէրչի թէքրարէն պիր կիւն ՌեՆՊԷԼԼԷՆ պաշլատա պիրմէք իչին լազըմ կէլէն մէպլաղը պիր ան էվվէլ թօրլանագ տէյի՞լ մի տիր, վէ մէկէրչի պու ճիհէթլէ վագրթ տիմէք, վարրա տիմէք անրաշրլտաբ էհէմմիյէթտէն տէյի՞լ մի տիր։ Իմոի էօյլէ օլտուգտա, պիզիմ իչին զիեատ վագրթ զայպ իթմէքլիկին էն իյի թարիգի պիրլիքտէ օթուրմամըզ օլաճագ։ Վէ թապիթիյէ զէվգ ու սէֆատա տարմամըզ պիր թազրմ վանի իսէեատթ պօչպօղազրզնա պաշլատմամըզ։ Վէ տատա սայիր չէյլէր տանրգլատմամըզ իզթիրա իտէճէք։ Վէ պու խուսուսալարնէ գարտիմիզտէ օլ գատար մագսուսալար մէզլամիզտէ։ Վէ մէրզուպ սահրլաճագ տրր քի, սօնրա մէյլանըմըզ պօրալարը էօնլինէ սիւչիւպ սիրիքլէնէրէք։ թա կիտիպ վարթայի ֆէյլաքէթէ տիւշմէքլիքտէն քէնտիմիզի զուրթարտագլրզ միւմքին օրտմահաճագ տրր։ Վէ օլ վագթ, չալըշմագտան վագ կէչէճէկմիզ։ Վէ պինտէն մուվագգաթ սուրէթտէ հատտէն գիեատ չալըշգանլրզ չէվգ ու զայրէթի վէրէպիլէճէք տիր։ լաքին, սէօյլէ պանա Ֆլօրանս, չու Միչէլ իլէ սէնին տայիրէն պիր պիրինէ օլ գատար եազրն օլտուգլարը թագտիրտէ, այրը այրը օլմալարը գաՆղի սէպ՝պէ մէպնի իտի։

— Օ՛հ, Վալանթին, օլ խուսուսա կէլլինճէ, իշթէ էն պիւյիւք ագբանըրզմըզ։ Վէ էն եիւքսէք տէրէճէտ վէ մէրճէք քէմալէթէ թէսլիմիյէթիմիզ պաշլրճա օլ պաղատ զունուրա կէլմիշ տիր, տէտի Ֆլօրանս էսէրի գարաֆէթ, մէսէրլէթ, վէ մուգաֆֆէրիյէթ իլէ մէմլու պիր թէլաֆֆուզ իլէ սէօյլէյէրէք, օլ վագթ պիզ քէնտի քէնտիմիզէ, «Պիզիմ մագսէտիմիզ նէ՞ տիր, մէկէրչի թէքրարէն պիր կիւն ՌԵՆՊԷԼԼԷՆ պաշլատա պիրմէք իչին լազըմ կէլէն մէպլաղը պիր ան էվվէլ թօրլանագ տէյի՞լ մի տիր, վէ մէկէրչի պու ճիհէթլէ վագրթ տիմէք, վարրա տիմէք անրաշրլտաբ էհէմմիյէթտէն տէյի՞լ մի տիր։ Իմոի էօյլէ օլտուգտա, պիզիմ իչին զիեատ վագրթ զայպ իթմէքլիկին էն իյի թարիգի պիրլիքտէ օթուրմամըզ օլաճագ։ Վէ թապիթիյէ զէվգ ու սէֆատա տարմամըզ պիր թազրմ վանի իսէեատթ պօչպօղազրզնա պաշլատմամըզ։ Վէ տատա սայիր չէյլէր տանրգլատմամըզ իզթիրա իտէճէք։ Վէ պու խուսուսալարնէ գարտիմիզտէ օլ գատար մագսուսալար մէզլամիզտէ։ Վէ մէրզուպ սահրլաճագ տրր քի, սօնրա մէյլանըմըզ պօրալարը էօնլինէ սիւչիւպ սիրիքլէնէրէք։ թա կիտիպ վարթայի ֆէյլաքէթէ տիւշմէքլիքտէն քէնտիմիզի զուրթարտագլրզ միւմքին օրտմահաճագ տրր։ Վէ օլ վագթ, չալըշմագտան վագ կէչէճէկմիզ։ Վէ պինտէն

ալէյ՝ պիր կիւն ԵՆԻՆ ԹԷՆՊԷԼԼԻՔԻՆԷ պաշլատպիրմէմիզ չարէսինին պիւթիւն պիւթիւն պօշա չըգաճագը չիւրէնէպիլ տիր։ վիրա, թէնպէլլիք տիմէք քէնտի քէյֆինէ բահաթ իւզրէ եաշամագ տիմէք տիր։ Պուտանատա գաթի նազար, վագտա պիպիմ, չալըշըրզ զահմէթ չէքմէք վէ պիհուզուր օրմալլրզը մուճիպ օլուճու օլան չէվգ ու զայրէթէ գարշրնէֆրէթի մուգատտէսէ իլէ մէճագու պուլունատուզմուզ տէրքեար տրր, վէ պուտա ատագ ու ախրագրն պիեատէսիյլէ իդթիգաբնատան տրր։ լաքին, կէրչի չիմտի պու սատթատա իբիմիզ տախի սէրտի պուսատթատա մուհապպէթիմիզի չօղլուգ պիր չէյ սէքթէ վիրմէքսէ տէյիլ տիր, իյի՞, չո՞գ իյի, ֆագատ, չունու տախի քէօչէնի խաթրրտան չըգարմամալըեզ քի, չէմթանտա ուսթա տրր, է՛յ, քի՞մ պիկիր, չալըշմամըզ նէ՞ հալ քէսդ իտճէք տիր։ նէ՞ գատար վազթլար, եանի նէ՞ գատար բարալար զայպ իթմիշ օլաճազը։ դիրա հէմ թէնպէլլիկ վէ հէմտ քէնտի մուհապպէթիմիզի գարշը գօհաճագ գատար ճէսարէթէ մալիք օլմագլրզ գօլայ պիր չէյ տէյիլ տիր։ խա՛յր, խա՛յր, պիզգաթ քէնտիմիզի գարշը տախի զայէթ սէրթմէշրէպ վէ միւսատէսիպ օլմալրերզ, կէլէճէք վագթիմիզի գարար վերիճի հիչ պիր հալ ու հարէքէթի ճայլը կէօրմէմէյիզը, վէ իէպպանի թէնպէլլիկիմիզին սէլամէթի իսմինէ, վէ պիզէ միւզթադի օլան քիւֆր մէպլաղի թօբլանելը թէքմիլ իտէնէ գատար, պիրպիրիմիզի սէօյլէյիպ գօնուշմամագ, վէ հաթթա պիր լուզէթ տախի դիսանէ ալմամագ իւզրէ եէմ՛ն իթմէլիյիզ» տէտիք։

— Ա՛ճա՛յիպ, մէկէրչի տէօրթ սէնէտէն գէրու հիչ լագըրտը ի՞թմէտինիզ մի։

— Էվվէթ, պիզ եէմնիյիզի իճրա իյլէտիք։

— Պիր պիրինիզէ հիչ պիր չէ՞ տէօյլէ՞մէտինիզ մի։

— Խա՛ր, իշէ պաշլատրզրմըզ կիւնտէն սօնրա պիր լուզէթ տախի տէօյլէմէտիք։

— Ֆլօրանս, սէն միւպալաղա խախօրսուն, օլ մէրթէպէ թէհանմիլ իհթիմալտէն տէյիլ տիր։

— Պէն սանա սօզրու տէօյլէմէքլիյի վսա իթտիմ իտի։ Վէ իշթէ տէօյլէտիկիմտէ քեամիլէն սօզրու տուր։

— Պու ճիւմլէ իլէ տախի, պէն զանն իտէրիմ քի պունտա պիր միւպալաղա օլմալը տրր։ ։ ։

— Միւպալաղա՞ մը։ հա՛չա, հիչ պիր միւպալաղա օրմատրզտան պաշգա, էօյլէ օրմարտա մութլաղ սուրէթտէ էլզէմիդէթտէն իտի։ չիւնքի, պիր քէրրէ եալնըզ պիր լուզէթ տէօյլէմիշ օլսագ, արթըզ ոնտան սօնրա էօնիւնիւ ալապիլմէքլիք չիւրէնէլի իտի։

— Տիմէք տիր քի տէօրթ սէնէ միւատէթի էօյլէճէ կէչիրտինիզ։ էօյլէ՞ մի։

— Էվվէթ, հիչ պիր լուզէթ տէօյլէմէքսիզին կէչիրտիք։ ֆագատ, բէք միւհիմ մատտէլէրտէ, վէ քէնտի մէնֆաաթիրը տայիր խու սուալարտա, պիրպիրիմիզի եազը իլէ միւրաաթիրը պիլտիրտիք։ Իշթէ պու գատար։ Շունու տախի ուռնութամ՝ սէօյլէմէյէ քի, իքիմիզին օտալարընը պիր պիրինտէն տերրմագտա օրան տիվարրն արզտարտան գօնուշապիլմէք իչին տախի պիր թարիգ տիւշինմիշ իտիք, վէ պիզէ իգթիրա իտէճէք միւ-